

SPOT 'THE BIG THREE' IN NATIONAAL PARK DE HOGE VELUWE

Een winters savanne-landschap in Nationaal Park Hoge Veluwe.
Foto's Dorien Koppenberg

Safari

bij de noorderburen

Edelhert, ree en wild zwijn. Van de Nederlandse 'big five' kun je alleen de bever en de zeehond niet spotten op de Veluwe. Een safari met de boswachter of op eigen houtje is een indrukwekkende natuurervaring. En 's avonds schuif je in een knusse herberg aan voor een wilddiner.

TINEKE ZWIJGERS

«De wolf verwacht ik hier binnen tien jaar.» Boswachter Henk Ruseler krijgt de vraag wel vaker. Nu er in Nederland met enige regelmaat een wolf opduikt, is de verwachting dat het niet lang meer duurt voor zich ook op de Veluwe, het grootste aaneengesloten natuurgebied van het land, wolven vestigen. Vandaag concentreren we ons op het wild dat Nationaal Park De Hoge Veluwe nu bevolkt. Gespannen observeren we een kudde moeflons, waarvan de mannetjes met hun ronde hoorns een schijngevecht houden en de dames even later in elegante galop het decor uitrennen. De boswachter wijst bezoekers op de beste plekken om edelhert, ree, vos en wild zwijn te spotten, maar ook als je zelf op pad gaat in de regio stuit je geregeld op wilde dieren. Op de plattegrond van het park staan de beste locaties aangegeven en aan het eind van de middag staat dan ook een rij liefhebbers klaar met telescopen. De bronstijd waarin de edelherten hinden imponeren door te burlen, is weliswaar voorbij, maar tijdens het 'gouden uurtje' kort voor zonsopgang komen reeën en herten hier dagelijks grazen aan de rand van bos en veld.

Kunst en jagen

Nationaal Park De Hoge Veluwe neemt een aparte plek in op de Veluwe, een natuurgebied van in totaal duizend vierkante kilometer. De Hoge Veluwe is privéterrein en met rasters omheind. De circa 350 edelherten en reeën, 50 wilde zwijnen en 200 moeflons zwerven alleen hier rond en zijn daarom relatief makkelijk te spotten. Over het ontstaan van het park komen we meer te weten in Jachthuis Sint Hubertus, het vroegere woonhuis van het puissant rijke echt-

De 350 edelherten en reeën, 50 wilde zwijnen en 200 moeflons zwerven alleen hier rond en zijn relatief makkelijk te spotten

paar Helene en Anton Kröller-Müller. De bekende architect H.P. Berlage ontwierp het huis in 1914 als een *gesamtkunstwerk* waarbij elk detail zijn stempel draagt, tot aan de tegeltjes, het bestek en de stand van de schroeven toe. «De samenwerking met kunstverzamelaarster Helene mondde uit in een ruzie die zó hoog opliep dat ze haar Belgische vriend en kunstenaar Henry Van de Velde vroeg het werk af te maken», vertelt de gids. In het huis zien we meermalen de gevolgen van de botsende karakters van Berlage en Helene. De architect zorgde ervoor dat de eigenaars de inrichting niet konden wijzigen en zijn kunstwerk verstoren. Zo liet hij de vloer kaal onder het kleed waarop de eettafel staat. Het verschuiven van de tafel zou immers de symmetrie van de ruimte aantasten. Na haar dood liet Helene haar uitgebreide kunstcollectie samenbrengen in een museum op het terrein dat ook door Van de Velde werd ingericht. Anton importeerde ondertussen een kudde moeflons – wilde schapen uit Corsica – en noemde het huis naar Sint Hubertus, beschermheilige van de jagers.

Schotse hamburger

's Avonds schuiven we aan voor een Veluws diner in Hotel Kruller. Op deze plek in Otterlo staat al sinds de tijd van Napoleon een herberg, en de huidige eigenaars verbouwen die tot een eigentijds Grand Café. Het is er huiselijk, zoals dat hoort op een avond dat het vroeg donker is en de kachel aangaat. Op de menukaart veel aandacht voor streek- en seizoensgerechten, dus dat betekent wild op de kaart. Van reebiefstuk en 'wisselend vlees van de Veluwe' tot een 'Burl-Plank': een borrelplankje met

De moeflons die het heidelandschap van de Hoge Veluwe in stand houden, werden in 1921 uit Corsica geïmporteerd.

duiffilet, salami van zwijn, wildpaté en loempia van eend. Ook leuk: de Schotse burger, een hamburger van vlees van Schotse Hooglander. Eigenares Sonja Theunissen ontwikkelde dit gerecht als verjaarscadeau voor haar moeder, die een koe 'voor rond het huis' op haar verlanglijstje had gezet. Na afloop van het feestje bleek het stevige en rijk smakende vlees zo in de smaak gevallen, dat de Schotse burger mocht blijven. Ook dat is de Veluwe: altijd een mooi verhaal bij het eten. En wat bijzonder is: zelfs de vegetariër heeft in Otterlo een fijne avond: gevulde paddenstoelen vooraf en als hoofdgerecht 'vergeten groenten'. Een gerecht van geroosterde koolrabi, koolraap, pastinaak, biet, beignets van bataat en mosterdboter. De volgende ochtend maken we een boswandeling in een ander Nationaal Park, de Veluwezoom. Vanaf het bezoekerscentrum in Rheden gaan we op weg naar observatiepost Herikhuizen, waar we vanachter een scherm kunnen speuren naar wild. Bij deze ruïne van een oude boerderij melden zich geregeld edelherten, reeën, zwijnen, vossen en dassen. Maar als we halverwege de wandeling even uitrusten op een bankje, voelen we ons ineens een beetje bekeken. We spieden wat rond en kijken recht in twee 'reebruine' ogen. Half verscholen tussen de bomen, maar dicht genoeg staart een edelhert met een prachtig gewei ons aan. We kijken elkaar zeker een minuut bewegingsloos aan. Dan staan we voorzichtig op en lopen verder. Het hert blijft staan en kijkt ons na. Precies zoals het hoort: hij is hier thuis!

Nu weer toch zijn...

- Het **Kröller-Müller Museum** (Nationaal Park De Hoge Veluwe) bezit met bijna 300 werken de op één na grootste verzameling van Vincent Van Gogh ter wereld. www.krullermuller.nl
- Tot 31 maart 2017 kun je in **Jachthuis Sint Hubertus** mee met een themarundleiding die meer vertrekken aandacht en extra aandacht besteedt aan het werk van andere kunstenaars dan Berlage (€ 8,50 inclusief koffie/thee).
- Leuk met kinderen (3-8 jaar): de speurtocht in het **Paddenstoelenbos in Otterlo**, opgezet en onderhouden door dorpsbewoners. Met leuke opdrachten en een diploma. Prijs: € 5, inclusief handgemaakte muts, knapzak, wat lekkers en drinken. www.otterlo.nl

Praktisch

ERHEEN: Met de auto. Afstand Brussel-Otterlo: 230 km. In Otterlo kun je gratis parkeren. Toegang tot De Hoge Veluwe bedraagt € 9,15 per persoon (€ 4,60 voor kinderen).

LOGEREN:

- Hotel Kruller: gezellig hotel en grand café in Otterlo, waar je goed wild eet en logeert in comfortabele kamers. Vanaf € 79 voor 2 personen. www.kruller.nl
- Villa Sonnevand: Jugendstil-villa in hartje Apeldoorn, met stijlvolle kamers en een uitgebreid ontbijt. Vanaf € 85 voor 2 personen met gedeelde badkamer. www.villasonnevand.nl

BESTETIJD: de (Hoge) Veluwe is het hele jaar aantrekkelijk qua natuur, maar in herfst en winter kun je wild kijken combineren met wild eten.

MEER INFO: www.hogeveluwe.nl (Nationaal Park, Jachthuis Sint Hubertus & safari); www.visitveluwe.nl (toeristische info); www.wandelingen.info (routes); www.staatsbosbeheer.nl en www.natuurmonumenten.nl (wildsafari's elders op de Veluwe).

De gratis witte fietsen waarmee je het park kan verkennen, staan onder meer aan de drie ingangen en bij het Kröller-Müller Museum.

Jachthuis Sint Hubertus, de vroegere woning van het echtpaar Kröller-Müller, bezielders van het park.